RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 78.362 van 26 januari 1999
in de zaak A. 40.345/XII-1587.

In zake : Jozef DE SCHAUWER,
die woonplaats kiest bij
advocaat J. MOORTGAT,
kantoor houdende te LINT,
Van Putlei 109

tegen :

de burgemeester van de stad MECHELEN,
die woonplaats kiest bij
advocaat bij het Hof van Cassatie,
A. HOUTEKIER,
kantoor houdende te MECHELEN,
Battelse Steenweg 95.

D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Jozef DE SCHAUWER op 28 februari 1989 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van 6 februari 1989 van de burgemeester van de stad Mechelen waarbij hem de tuchtstraf van de berisping wordt opgelegd;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door auditeur J. LUST;

Gelet op de beschikking van 9 november 1994 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 3 december 1998 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 19 januari 1999;

Gehoord het verslag van staatsraad A. VANDENDRIESSCHE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat J. MOORTGAT, die verschijnt voor verzoeker, en van advocaat A. HOUTEKIER, die loco advocaat bij het Hof van Cassatie A. HOUTEKIER verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur J. LUST;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt:

1.1. Verzoeker is adjunct-commissaris van politie in dienst van de stad Mechelen.

1.2. Op 12 januari 1989 stelt hoofdinspecteur van politie J. QUATAERT vast dat politieagent J.-P. SELLESLAGHS in het bezit is van een opdracht die niet tot zijn taken behoort en die hem zou gegeven zijn door verzoeker, zonder dat deze voorafgaandelijk de toestemming van de dienstoverste van de agent inwon.

Verzoeker, die zich door hoofdinspecteur J. QUATAERT gecontroleerd voelt, interpelleert hem ter zake en zegt onder meer dat hij zal "moeten oppassen".

Eveneens stelt hij tegen voornoemde J. QUATAERT een tuchtverslag op wegens "hinderen in onze

ambtsverrichtingen" door een ondergeschikte en hij eist daarin "een gepaste tuchtstraf".

1.3. Nadat hij op 3 februari 1989 omtrent een en ander is gehoord besluit de burgemeester op 6 februari 1989 hem de tuchtstraf van de berisping op te leggen.

De beslissing wordt hem ter kennis gebracht op 9 februari 1989.

1.4. Op 20 februari 1989 dient verzoeker bij de Koning beroep in tegen het tuchtstrafbesluit.

De stukken worden hem met brief van 23 februari 1989 teruggestuurd met de melding : "Het Ministerie van Binnenlandse Zaken is niet la(n)ger bevoegd in deze aangelegenheid".

2.1. Overwegende, wat de ontvankelijkheid van het beroep betreft, dat verzoeker uiteenzet dat hij wel bij de Koning beroep heeft ingesteld tegen het besluit van 6 februari 1989 maar dat, wegens de vernietiging door het Arbitragehof van artikel 178, § 2, derde lid, van de gemeentewet, hij over geen andere beroepsmogelijkheid beschikte dan een annulatieberoep bij de Raad van State;

2.2. Overwegende dat in dit geval niet artikel 178, § 2, van de gemeentewet, ingevoegd bij de wet van 11 februari 1986 op de gemeentepolitie, van toepassing is -die bepaling heeft betrekking op de tuchtstraf van de schorsing-, maar wel artikel 192, derde lid, van dezelfde gemeentewet, -bepaling die nadien als artikel 218 in de nieuwe gemeentewet opgenomen is- dat betrekking heeft op o.m. de tuchtstraf van de berisping; dat die bepaling geen administratief beroep instelt; dat ook de regeling inzake het administratief toezicht op de gemeenten geen bijzondere regeling ter zake bevat die het instellen van een annulatieberoep conditioneert; dat het beroep ontvankelijk is;

3.1. Overwegende dat verzoeker in het achtste middel aanvoert "dat (er) geen enkele fout bewezen is" en dat "er zich geen laakbare feiten voorgedaan (hebben)"; dat hij inzonderheid betoogt dat hij zich niet schuldig gemaakt heeft aan intimidaties tegenover hoofdinspecteur J. QUATAERT, maar dat hij hem als politieambtenaar van een lagere rang de terechte bemerking gemaakt heeft "waar deze zich wel mee moeide" omdat J. QUATAERT hem de opmerking had gemaakt te begrijpen "waarom de dienst van (verzoeker) haar werk gedaan kon krijgen"; dat hij in het negende middel stelt dat het bestreden tuchtstrafbesluit niet vermeldt welke feiten voor bewezen worden gehouden; dat hij zich in het tiende middel verzet tegen het hem gemaakte verwijt dat hij een tuchtstraf tegen een politieambtenaar geëist heeft; dat hij betoogt dat die tenlastelegging, die zelfs niet in het oorspronkelijke tuchtverslag voorkwam, geen tuchtfeit genoemd kan worden, omdat hij er een goede reden voor had, te weten de vaststelling dat elk tuchtverslag dat hij opstelt "systematisch wordt geseponeerd";

3.2. Overwegende dat de verwerende partij op het achtste middel antwoordt dat het dossier, meer bepaald de brief van 12 januari 1989 van hoofdinspecteur J. QUATAERT, verzoekers eigen geschreven verklaring van 13 januari 1989 en zijn uiteenzetting tijdens het verhoor door de burgemeester, aantoont dat verzoeker "wel foutief opgetreden is, en zich schuldig gemaakt heeft aan intimidatie en het eisen van een tuchtstraf lastens een collega"; dat zij met betrekking tot het negende middel antwoordt dat het bestreden besluit wel degelijk "klaar en duidelijk" de feiten vermeldt die als tuchtinbreuk aangehouden zijn; dat zij in antwoord op het tiende middel uiteenzet dat het tuchtfeit van het eisen van een tuchtstraf wel degelijk in het dossier was opgenomen, dat verzoeker er zich naar behoren heeft kunnen tegen verdedigen en dat "het eisen van een tuchtstraf, uit te spreken door de burgemeester, een

ernstige disciplinaire fout (is)" omdat aldus de bevoegdheid van de burgemeester miskend wordt;

Overwegende dat de verwerende partij in haar laatste memorie daar nog, ter aanvulling van haar antwoord op het negende middel, aan toevoegt dat het bestreden besluit moet worden gelezen in het licht van het bijhorend administratief dossier en dat de conclusies die daaruit naar voren komen de voorkeur moeten krijgen op de stelling verwoord in de memorie van antwoord wanneer die stelling niet geheel overeenstemt met de gegevens van het dossier;

3.3.1.1. Overwegende dat het bestreden besluit in de volgende termen gesteld is:

"Gelet op :
- Art. 90, 178, 90 en 193 van de gemeentewet;
- Art. 13 en 14 van het administratief statuut;
- Het verslag van 18.1.1989 van politiecommissaris François BUELENS;
- De geschreven verklaring van adjunct Commissaris J. DE SCHAUWER d.d. 13.1.1989;
- Het proces-verbaal van verhoor van 3.2.1989;

Overwegende dat :
- de feiten bewezen zijn;
- dat er inderdaad intimidaties gebeurden t.a.v. de hoofdinspecteur (cfr. schriftelijke verklaring);
- de adjunct-commissaris tuchtstraffen eist, wat niet binnen zijn bevoegdheid resulteert.

Besluit
Enig artikel : de Adjunct-commissaris Jozef DE SCHAUWER de tuchtstraf 'berisping' op te leggen";

3.3.1.2. Overwegende dat in het verslag van politiecommissaris F. BUELENS vermeld wordt dat hoofdinspecteur J. QUATAERT op 12 januari 1989 vastgesteld heeft dat een politieagent "in het bezit was van een opdracht die niet tot zijn voorgeschreven taak behoort", dat die opdracht door verzoeker "in de farde (van de politieagent)" gestoken was en dat verzoeker, toen hij de door J. QUATAERT gedane vaststelling vernam, deze laatste "op een brutale en onbeleefde manier benaderd en

bedreigd (heeft) met de woorden ’dat hij in de toekomst zal moeten oppassen’"; dat het verslag verder vermeldt dat verzoeker toegegeven heeft dat "hij inderdaad opgedragen taken laat uitvoeren door politieagenten zonder voorafgaande toestemming van hun dienstoverste" en dat hij "bedreigingen (...) geuit (heeft) ten aanzien van de hoofdinspecteur"; dat het verslag ook onder de aandacht brengt dat verzoeker "het signaleren van dergelijk feit (door J. QUATAERT) als een verhindering van zijn ambtsverrichtingen (betitelt) en een tuchtstraf (eist) lastens de hoofdinspecteur"; dat het verslag verzoekers optreden als volgt beoordeelt:

> "- In plaats van antwoord stelt hij tuchtverslag op;
> - Er werd geen antwoord gegeven op alle gestelde vragen;
> - (...)
> - De permanentieofficieren kunnen opdrachten geven tijdens hun dienstbeurt als gevolg van een klacht (...). Vervolg aan die onderzoeken dient te worden uitgevoerd door hun personeel. Bijstand van andere diensten kan steeds mits instemmming van de dienstoverste van dat personeelslid of van de afdelingsoverste.
> - De hoofdinspecteur controleerde de politieagent.
> - AC De Schauwer matigt zich de bevoegdheid van de burgemeester aan door een tuchtstraf te eisen.
> - Iets kordaat vragen is misschien een synoniem voor onbeleefdheid";

3.3.1.3. Overwegende dat verzoeker in zijn geschreven uiteenzetting van 13 januari 1989 over de feiten wijst op de "overdreven bemoeizucht in onze aangelegenheden" die hoofdinspecteur J QUATAERT aan de dag legt; dat hij erin toegeeft aan J. QUATAERT, een ondergeschikte, gevraagd te hebben "wie hij eigenlijk was t.o.v. onze persoon, met wat hij zich eigenlijk bezig hield en of hij soms al de graad had van commissaris" en daaraan toegevoegd te hebben "dat ik zijn mentaliteit beu ben en hij zal moeten oppassen"; dat de burgemeester tijdens zijn verhoor aan verzoeker de vraag gesteld heeft of het juist was dat er op 12 januari 1989 een conflict is

geweest tussen hemzelf en hoofinspecteur J. QUATAERT, met name ten aanzien van de vraag of hij personeelsleden van andere diensten met opdrachten belast zonder de dienstchef van die personen te contacteren, wat hij te zeggen had over de bedreigingen van de hoofdinspecteur en waar hij de bevoegdheid vandaan haalde om "als aangeklaagde de rollen (om te draaien) en een tuchtstraf (te eisen)";

3.3.2. Overwegende dat de burgemeester in zijn beslissing de tuchtvergrijpen van verzoeker formeel toegespitst heeft op de "intimidaties" aan de hoofdinspecteur en op het feit dat verzoeker "(tuchtstraffen) eist, wat niet binnen zijn bevoegdheid resulteert"; dat hij aldus het in het verslag van de politiecommissaris vermelde feit dat verzoeker opdrachten geeft aan personeelsleden van andere diensten als tuchtfeit geweerd heeft; dat die uitdrukkelijke beperking, formeel verwoord in de motivering van het bestreden besluit, de Raad van State ertoe dwingt het dossier met inachtneming van die redengeving alleen te onderzoeken, zonder acht te kunnen slaan op andere redenen die mogelijk uit de lezing van het administratief dossier kunnen blijken;

3.3.3. Overwegende dat dan, in het kader van het onderzoek van het achtste en het tiende middel, de vraag rijst of die twee aangehouden tenlasteleggingen wel als tuchtfeit tegen hem in aanmerking konden worden genomen;

3.3.4.1. Overwegende dat de "intimidatie" waarop de burgemeester doelt -hij verwijst ter zake naar de verklaring van verzoeker zelf- betrekking heeft op zijn uitlatingen tegenover J. QUATAERT "wie hij eigenlijk was t.a.v. onze persoon, met wat hij zich eigenlijk bezig hield en of hij soms al de graad had van commissaris" en op de bijkomende bemerking dat hij die houding beu was en dat hij (d.i. J. QUATAERT) zou moeten oppassen; dat bij de beoordeling van de vraag of dergelijke uitlatin-

gen, die onmiskenbaar een bewijs van onbeleefd gedrag vormen, een "intimidatie" uitmaken, d.w.z. een ernstige bedreiging uitmaken en aldus het karakter van een tuchtvergrijp krijgen, niet uit het oog verloren mag worden dat verzoeker in elk geval als adjunct-politie-commissaris hiërarchisch hoger geplaatst is dan hoofd-inspecteur J. QUATAERT en dat het niet duidelijk is waarom verzoeker hem vanuit die hogere positie niet zou mogen wijzen op zijn plichten ten overstaan van zijn meerderen; dat aldus de Raad van State in hetgeen verzoeker aan hoofdinspecteur J. QUATAERT gezegd heeft geen intimidatie onderkent; dat het onbeleefd gedrag dat er wel uit blijkt op zich geen tuchtprocedure kan recht-vaardigen;

3.3.4.2. Overwegende dat het "eisen van een tucht-straf" in een verslag aan de burgemeester erop wijst dat de klager weinig vertrouwen stelt in het optreden van de burgemeester; dat er evenwel moeilijk een tuchtinbreuk in kan worden gezien, aangezien de "eis" in geen enkel opzicht de bevoegde overheid bindt; dat ook hier veeleer sprake is van een ongepast, zelfs arrogant, woordgebruik dat, zelfs samengezien met de sub 3.3.4.1. beschreven uiting van onbeleefd gedrag dat initieel aan de basis lag van het opstarten van de onderhavige tuchtprocedure, niet zo ernstig kan worden genoemd dat het als een inbreuk op de beroepsplichten en dus als tuchtvergrijp in aanmerking genomen kan worden; dat het achtste en het tiende middel gegrond zijn,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit van 6 februari 1989 van de burgemeester van de stad Mechelen waarbij Jozef DE SCHAUWER de tuchtstraf van de berisping wordt opgelegd.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zesentwintig januari 1900 negenennegentig, door de XIIe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
	J. BAERT,	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

S. DOMS. **J. DE BRABANDERE.**